

Tuinvogeltelling 2015

Jelle van Dijk

Op 17 en 18 januari 2015 organiseerde Vogelbescherming Nederland (VBN) voor de twaalfde maal de Nationale Tuinvogeltelling. Dankzij een oproep in de plaatselijke kranten en op de website van onze vereniging, kreeg ik 36 tellingen doorgestuurd voor het maken van een plaatselijk overzicht. Hiernaast kwamen er nog vier tellingen uit Noordwijkerhout en twee uit het Langeveld binnen. De inzenders zijn nogal ongelijk over de Noordwijkse wijken verdeeld: Duinpark 4, Grashoek 4, Boerenburg 6, Vinkeveld 11, Centrum Noordwijk-Binnen 3, Centrum Noordwijk-Zee 5, De Zuid (waarbij Breloftpark en Prins Hendrikweg) 3.

In de onderstaande lijst zijn de soorten gerangschikt naar het aantal tuinen waar ze gezien werden. Tussen haakjes is het totaal aantal exemplaren van de soort vermeld. Zo zie je direct dat de Merel in 31 tuinen aanwezig was, met in totaal 60 exemplaren. Bij de Roodborst is het aantal tuinen vrijwel gelijk aan het aantal vogels. Dat betekent dat je eigenlijk altijd maar één Roodborst per tuin ziet. Uit de getallen blijkt ook dat soorten als Turkse Tortel, Groenling, Huismus en Kauw vaak in groepjes leven.

1.	Merel	31	(60)
2.	Koolmees	25	(70)
3.	Roodborst	24	(26)
4.	Huisemus	23	(112)
5.	Turkse Tortel	21	(69)
6.	Pimpelmees	20	(38)
7.	Kauw	19	(68)
8.	Vink	19	(56)
9.	Heggenmus	19	(26)
10.	Spreeuw	13	(39)
11.	Houtduif	13	(32)
12.	Ekster	12	(20)
13.	Groenling	9	(54)
14.	Halsbandparkiet	4	(7)
15.	Grote Bonte Specht	4	(5)
16.	Ringmus	3	(6)
17.	Gaai	3	(3)
18.	Zwarte Kraai	2	(3)
19.	Winterkoning	2	(2)
20.	Zwartkop	2	(2)
21.	Putter	1	(4)
22.	Staartmees	1	(4)
23.	Zilvermeeuw	1	(2)
24.	Stadsduif	1	(2)
25.	Glanskop	1	(1)
26.	Holenduif	1	(1)
27.	Zanglijster	1	(1)

Op de website van VBN is te lezen dat er dit jaar 41500 tuinen werden geteld. Dat is meer dan in 2014 (38000), maar duidelijk minder dan bij de sneeuwrijke telling van januari 2013 (49000). Op de website van VBN is een Top-

25 te vinden van de talrijkste soorten. Hierbij staat de Huismus duidelijk op de eerste plaats. Volgens VBN is dit vooral te danken aan de vele tellingen in de dorpen. In de steden werden namelijk maar weinig Huismussen gezien. Verder is de Top-10 vrijwel jaarlijks dezelfde. Wel is de Spreeuw landelijk gezien gezakt naar de tiende plaats. Interessanter dan die Top-25 is eigenlijk het lijstje waarin de soorten gerangschikt zijn naar hun aanwezigheidspercentage (presentie). Dus een rangschikking zoals die in de bovenstaande tabel ook is toegepast. Bij VBN staan Koolmees en Merel bovenaan met elk een presentie van 81%, gevolgd door de Pimpelmees met 65%. De hoge percentages voor de mezen wijzen er op dat in de tuinen van de deelnemende tellers heel wat vetbollen en pindanetjes te vinden moeten zijn. Als we de landelijke presentielijst vergelijken met de Noordwijkse valt op dat de volgende soorten in Noordwijk duidelijk (verschil > 10%) hoger scoren: Huismus, Turkse Tortel, Kauw en Heggenmus. De enige soort die duidelijk lager scoort is de Koolmees (69% tegen landelijk 81%).

Opvallend in Noordwijk in 2015

De Turkse Tortel is bij deze telling duidelijk minder gezien dan in voorgaande jaren. Zo stond deze soort vorig jaar nog op de eerste plaats wat presentie betreft. De Huismus is echter meer gezien. Ook nu springt de wijk Vinkeveld er weer uit als de woonwijk met veruit de meeste Huismussen (69 ex.). Alleen de tuin van de fam. Erkelens in Boerenburg had ook een flink aantal Huismussen (15 ex.).

Opvallend is de opkomst van de Halsbandparkiet. In voorgaande jaren verscheen er wel eens eentje in het Breloftpark, maar nu waren er vier tuinen met parkieten. Deze toename staat natuurlijk in verband met de slaappleaats in de Grashoek waar in ieder geval sinds eind oktober tientallen parkieten komen slapen. De Groenling staat hoger dan in voorgaande jaren. Het hoge aantal komt geheel op rekening van tuinen aan de Beatrixstraat (12 ex.) en de Nieuwe Offemweg (29 ex.).

Ondanks het wegblijven van sneeuw en ijs verschenen er geen Tjiftjaffen in de Noordwijkse tuinen. Wel werd tweemaal een Zwartkop gezien, een soort die steeds vaker in West-Europa overwintert. Ineke van Dijk ontdekte een

vrouwte in de Grashoek en Petra Sonius zag een mannetje in haar tuin aan de Tolhoren. De Zanglijster laat zich maar heel weinig in tuinen zien. Vorig jaar werd er zelfs niet één gemeld. Nu kwam er een waarneming (met foto!) van Margeet Dekker uit het Vinkeveld. Zoals gebruikelijk kon Hein Verkade weer een Zilvermeeuw in zijn daktuin noteren. Ook de Holenduif kent jaarlijks maar één tuin waar hij zich vertoont, namelijk bij Jan Veeffind in het Breloftpark. Putters zijn ook nogal eenkennig, want na de verhuizing van Piet Broekhof, is Jan Hendriks nu de enige tuinvogelaar die Putters noteerde.

Vogelrijke tuinen

De vogelrijkste tuinen liggen vaak bij grotere groengebieden zoals de Groene Long van Duinpark, de Algemene Begraafplaats en het landgoed Offem. Dit jaar waren er maar acht tuinen waar tien of meer soorten werden genoteerd. De meeste soorten waren aanwezig in een tuin aan de Nieuwe Offemweg (15 soorten, 70 ex.) en in een tuin in het Breloftpark (15 soorten, 31 ex.). Dat een kleine, beschutte tuin waar gevoerd wordt, veel vogels kan trekken, blijkt uit een tuin in Boerenburg (12 soorten, 42 ex.), een tuin in de Grashoek (9 soorten, 28 ex.) en in Duinpark (15 soorten, 35 ex.). Aan de andere kant waren er acht tuinen waar maar vijf soorten of minder werden genoteerd.

Bij de tuinen buiten Noordwijk vielen de twee tuinen in het Langeveld op. In de tuin bij het Kapellebos verschenen 2 Glanskoppen en 2 Boomklevers, soorten die we in de dorpen zelden zien. De zeer grote tuin bij Sancta Maria was goed voor soorten als Blauwe Reiger, Waterhoen, Wilde Eend en Staartmees (totaal 19 soorten, 97 ex.). Bijzonder vogelrijk was ook een tuin aan de

Schippervaarweg in Noordwijkerhout (14 soorten, waaronder een Sperwer, 56 ex.).

Deelname aan de telling

Ondanks stukjes in de plaatselijke kranten en een oproep op de website van onze vereniging, hebben maar 36 mensen (waaronder 31 leden) hun telling aan mij doorgegeven. Dat er in veel meer tuinen, ook van onze eigen leden, is geteld, blijkt uit de gegevens die via de website van VBN opvraagbaar zijn. Daar kan namelijk per postcodegebied de Top-10 opgevraagd worden. Het aantal tuinen waar geteld is, wordt daarbij helaas niet genoemd. Maar gelet op de genoemde aantallen bij soorten die meestal met één of twee exemplaren per tuin aanwezig zijn (Merel, Heggenmus, Roodborst), moet het om zo'n 100 Noordwijkse tuinen gaan. Tellen we de aantallen van de postcodegebieden 2201, 2202 en 2203 bij elkaar op, dan bestaat de Top-5 uit: Huismus (336), Koolmees (206), Kauw (200), Merel (158), Turkse Tortel (156). Bij 'onze' Top-5 gaat het om dezelfde soorten, maar in veel lagere aantallen: Huismus (112), Koolmees (70), Turkse Tortel (69), Kauw (68) en Merel (60).

De telling in 2015 was de vijfde waarbij gevraagd werd mee te werken aan een plaatselijk overzicht. Na een bemoedigende stijging in de eerste jaren is de groei er nu uit. Onder de inzenders zit een aantal trouwe deelnemers uit de eigen vereniging. Sommige deelnemers van buiten de vereniging stuurde de telling wel naar mij, maar niet naar Vogelbescherming, gelet op meldingen van soorten als 'kraai', 'duif' en 'mus'. Op het telformulier van VBN moet je namelijk een plaatje aanklikken, waardoor je altijd een goede vogelnaam invult. Gelet op de geringe respons uit eigen vereniging, kan men zich afvragen of het zinvol is nog langer een plaatselijk overzicht samen te stellen.

Een aangespoelde Papegaaiduiker op het Noordwijkse strand en een reddingspoging

Wim Kuijper & Petra Sonius

Sinds 1977 lopen elke week een paar mensen op het stukje strand ten noorden van de uitwatering van Katwijk om te onderzoeken welke zeedieren en wieren er zijn aangespoeld. Dit onderzoek heet "Strandwacht Katwijk – Noordwijk". Dit traject is daardoor het best onderzochte stukje strand ter wereld!

Op zondag 11 januari 2015 waren wij (Marijke Kooijman, Petra Sonius en Wim Kuijper) aan de beurt. Het stormde en af en toe regende het. Plotseling zagen we, enkele meters boven de hoogwaterlijn, dat er iets bewoog in een zandheuveltje. Vlakbij gekomen bleek het een Papegaaiduiker (*Fratercula arctica*) te zijn, die stil in de zandstorm zat en het begin vormde van een nieuw duintje. Het dier was doorweekt, zat onder het zand en kon gemakkelijk opgepakt worden. Er werd besloten hem mee naar huis te nemen om te kijken hoe zijn toestand was,

De Papegaaiduiker op het strand foto: Wim Kuijper